

પોરબંદર જિલ્લો

- ❖ જુનાગઢ જિલ્લામાંથી પોરબંદર જિલ્લાનું વિભાજન થયું છે. (પૂર્વ મુખ્યમંત્રી શંકરસિંહ વાઘેલાના સમય કાળમાં)
- ❖ પોરબંદર જિલ્લાની ઉત્તરે રાજકોટ અને જામનગર જિલ્લો, પૂર્વમાં જુનાગઢ જિલ્લો, દક્ષિણમાં અરબસાગર અને પશ્ચિમમાં દેવભૂમિદ્વારકા જિલ્લાની સરહદો આવેલી છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૨,૨૮૫ ચો.કિમી
- ❖ સ્થાપના :- ૧૯૯૭
- ❖ વિધાનસભાની કુલ સીટો :- ૨ { પોરબંદર અને કુતિયાણા }
- ❖ વસ્તી :- ૫,૮૬,૦૬૨ (૨૦૧૧ મુજબ)
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૨૫૩
- ❖ અક્ષરજ્ઞાન :- ૭૫.૭૮%
- ❖ સ્ત્રી પુરૂષ પ્રમાણ :- ૯૫૦ (દર હજારે)
- ❖ વિવિધ વિષય ની માહિતી અને રેગ્યુલર ફ્રી ટેસ્ટ, કરંટ અફેર્સ વગેરે માટે આજે જ ડાઉનલોડ કરો Gnan Bhandar મોબાઈલ એપ્લિકેશન
- ❖ મુખ્યમથક :- પોરબંદર
- ❖ તાલુકાઓ :- ૩ (૧) પોરબંદર, (૨) રાણાવાવ, (૩) કુતિયાણા
- ❖ તાલુકા પંચાયતની સંખ્યા અને કુલ સીટો :- ૩ (કુલ સીટો-૫૬) (પોરબંદર-૨૪, કુતિયાણા-૧૬ અને રાણાવાવ-૧૬)
- ❖ જિલ્લા પંચાયતની કુલ સીટો :- ૧૮
- ❖ નગરપાલિકાની સંખ્યા અને વોર્ડ :- ૧ (પોરબંદર-૧૧) (બેઠકો-૪૪)
- ❖ ગામડાંઓ :- ૧૮૬
- ❖ ગ્રામ પંચાયતો :- ૧૪૮
- ❖ અગત્યના શહેરો :- રાણાવાવ, કુતિયાણા, નવીબંદર
- ❖ પર્વતો :- બરડો

- ❖ નદીઓ:- ઓઝત,સુખભાદર,મીનસર અને વર્તુ
- ❖ અભયારણ્ય :- પોરબંદર પક્ષી અભયારણ્ય, બરડા અભયારણ્ય (રાણાવાવ)
- ❖ બંદરો:- પોરબંદર,નવી બંદર
- ❖ પાક :- કપાસ, શેરડી, ફળો, ડુંગળી, બાજરી, જુવાર અને કઠોળ
- ❖ આરટીઓ :-GJ-25
- ❖ ઉધોગો:- સિમેન્ટ, કોલસો, ચૂનાના પથ્થર, સોડા એશ, સુતરાઉ કાપડ,વીજળી,મત્સ્ય,દવાઓ અને રસાયણો, વનસ્પતિ ધી
- ❖ ખનીજો :- ચૂનાના પથ્થર ,બોકસાઈટ
- ❖ ગુફાઓ :- જંબવતી ગુફા (રાણાવાવ)
- ❖ મહેલ :- ખંભાળાનો મહેલ (બરડા ડુંગરમાં)
- ❖ વાવ :- પૂજરી વાવ (કુતિયાણા)
- ❖ વિવિધ વિષય ની માહિતી અને રેગ્યુલર ફ્રી ટેસ્ટ, કરંટ અફેર્સ વગેરે માટે આજે જ ડાઉનલોડ કરો Gnan Bhandar મોબાઈલ એપ્લિકેશન
- ❖ મેળો :- ઘેડનો મેળો (માધવપર)
- ❖ તળાવો :- ખંભાળા તળાવ અને ફેદાળા તળાવ
- ❖ મુખ્ય પાક :- કપાસ, શેરડી, ફળો, ડુંગળી,બાજરી, જુવાર અને કઠોળ
- ❖ હવાઈ મથક :- પોરબંદર
- ❖ રાષ્ટ્રીય રાજમાર્ગ :- નંબર- 8 (E) (નવો નંબર -51),નંબર- 8 (B) (નવો નંબર -27)
- ❖ જોવાલાયકસ્થળો:- ગાંધીજીની જન્મભૂમિ,કીર્તિમંદિર (પોરબંદર)ભારતમંદિર,ગાંધીસ્મૃતિ,પ્લેનેટોરિયમ (પોરબંદર), શનિશ્વર બૌદ્ધ ગુફાઓ, સુદામામંદિર (પોરબંદર),હર્ષદમાતાનું મંદિર(માધવપુર), સાંદીપની વિદ્યાપીઠ, ભોજેશ્વર બગલો,માધવપુર,કુતિયાણા

વિશેષ નોંધ :

- પ્રાચીન કાળમાં અહી ભગવાન શ્રીકૃષ્ણના સખા ઋષિ સુદામાની જન્મભૂમિ તેથી સુદામાનગરી તરીકે ઓળખાય છે.અનેઅર્વાચીનપોરબંદરરાષ્ટ્રપિતાશ્રીમહાત્માગાંધીનીજન્મભૂમિછે.
- પોરબંદર કાઠીયાવાડનું સ્તન તથા બર્ડ સિટી તરીકે ઓળખાય છે.
- બરડા અભયારણ્ય સિંહ, ચિત્તા, ચિત્તલ, દીપડા, નીલગાય અને વાંદરા સંરક્ષણ માટે આવેલું છે.
- રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધીજીની જન્મભૂમિ પોરબંદર છે.ગાંધીજીનું જન્મસ્થળ ‘ કિર્તી મંદિર’ નાનજીભાઈ કાલીદાસ મહેતાએ બંધાવ્યું હતું.
- તારકમહેતાના મુખ્ય કલાકાર દીલીપ જોશી (જેઠાલાલ)નું વતન પોરબંદર છે.
- પોરબંદર ખાતે LPG આયાત કરતું સૌપ્રથમ ખાનગી બંદર આવેલું છે.
- ગુજરાતની પ્રથમ બોટ એમ્બ્યુલનસ સેવા પોરબંદર ખાતે શરૂ થઈ હતી.
- દેશનું પ્રથમ ગીર ગાય અભયારણ્ય પોરબંદર ખાતે બનશે.
- મગફળી ખેતી માટે જાણીતો ઘેડ પ્રદેશનો મોટાભાગનો વિસ્તાર પોરબંદર જીલ્લામાં આવે છે.
- પોરબંદર જિલ્લાનું મોછા ગામ બાયોવિલેજ ગામ જાહેર કરવામાં આવ્યું છે.
- રાણાવાવમાં હિમાલિયા સિમેન્ટ ઈન્સ્ટીટ્યુનું કારખાનું સફેદ સિમેન્ટમાટે જાણીતું છે.
- ભારતનું એકમાત્ર ભગવાન શ્રી કૃષ્ણના મિત્ર સુદામાનું “ સુદામા મંદિર” ગુજરાતનાં પોરબંદર જીલ્લામાં આવેલું છે.
- પોરબંદર જિલ્લાના મિયાણી ખાતે કોયલા ડુંગર પર આવેલું હરસિદ્ધ માતાજીનું સંખ્યા આરતી સમયે માતાજીનો ઝૂલો આપમેળે ઝૂલવા લાગે છે.
- વિસ્તારની દૃષ્ટિએ સૌરાષ્ટ્રનો સૌથી નાનો જિલ્લો પોરબંદર છે.
- મિયાણી ખાતે હરસિદ્ધમાતાનું પ્રસિદ્ધ મંદિર આવેલું છે. જ્યાં દર બે વર્ષે ઘેડનો મેળો ભરાય છે.
- માધવપુરમાં શ્રીકૃષ્ણે રાની રૂકમાવતી સાથે લગ્ન કર્યાનું માનવામાં આવે છે. અહી ચૈત્રી પૂનમના દિવસે મેળો ભરાય છે.
- પોરબંદરના માધવપુર ખાતે ઘેડનો મેળો ચૈત્ર સુદ નોમ થી ચૈત્ર સુદ તેરસના દરમિયાન આ મેળો યોજાય છે.
- ગુજરાતનું સૌથી નાનું અભયારણ્ય પોરબંદર પક્ષી અભયારણ્ય છે.
- ગુજરાતનો સૌથી ઓછા ગામડાં ધરાવતો જિલ્લો પોરબંદર છે.

- ગુજરાતનું સૌપ્રથમ બાયો વિલેજ - મુછા (પોરબંદર)
  - વિવિધ વિષય ની માહિતી અને રેગ્યુલર ફ્રી ટેસ્ટ, કરંટ અફેર્સ વગેરે માટે આજે જ ડાઉનલોડ કરો Gnan Bhandar મોબાઈલ એપ્લીકેશન
- ગુજરાતનું પ્રથમ શિશુ સ્વાગત કેન્દ્ર (પારણા કેન્દ્ર)- રૂપાળી બા હોસ્પિટલ, પોરબંદર
- પોરબંદરના વિસાવડા ખાતે વિઝાત ભગતે દ્વારકામાં આવેલ ભગવાન કૃષ્ણ જેવુ જ મંદિર બંધાવ્યું છે.
- ભારત મંદિર પોરબંદરમાં આવેલ છે. ઈ.સ. 1959માં રાજરત્ન નાનજી કાલિદાસ મહેતા દ્વારા બનાવવામાં આવ્યું છે. ભવનના જુદા જુદા સ્તંભો પર માનવ સંસ્કૃતિના બેજોડ નમૂના જોવા મળે છે.
- ભારતનું એક માત્ર ભગવાન શ્રીકૃષ્ણના મિત્ર સુદામાનું મંદિર પોરબંદરમાં આવેલું છે. તેનું ઈ.સ. 1903માં પોરબંદરના મહારાજ ભાવસિંહજીએ આ મંદિરનુ નવનિર્માણ કરાવ્યુ હતું.
- કીર્તિમંદિર મહાત્મા ગાંધીનું જન્મસ્થળ જે પોરબંદરમાં આવેલું છે. મહાત્મા ગાંધી અને કસ્તુરબા ગાંધીની યાદમાં બાંધવામાં આવેલ છે. કીર્તિ મંદિરના બાંધવામાં પોરબંદરના મહારાજ શ્રી નટવરસિંહજી અને રાજરત્ન શ્રી નાનજી કાલિદાસ મહેતાનો મોટો ફાળો છે. અને તેનું બાંધકામ પુરસોતમ મિસ્ત્રીએ કર્યું હતું.